

Nr 354.

Av herr **Björck**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 232, angående omreglering av folkskolinspektionsområdena samt löne- och pensionsreglering m. m. för folkskoleinspektörer.*

I propositionen nr 232 har Kungl. Maj:t förelagt riksdagen förslag till omreglering av folkskolinspektionsområdena samt löne- och pensionsreglering m. m. för folkskolinspektionen.

Enligt departementschefens på lönerigeringskommitténs utredning byggda förslag skulle avlöning för folkskolinspektör komma att utgå i tre lönegrader å respektive 5,300, 5,800 och 6,300 kronor, varav 1,800 kronor skulle utgöra tjänstgöringspenningar i samtliga lönegrader, samt högsta pensionsunderlaget utgöra 4,300 kronor. Mot lönerigeringskommitténs ifrågavarande förslag hava emellertid ytterligt tungt vägande invändningar blivit framställda från folkskolöverstyrelsens sida. Folkskolöverstyrelsen har i sitt den 9 oktober 1918 avgivna yttrande, för vilket redogörelse lämnats i propositionen sid. 29 ff., klart påvisat den synnerliga vikten av att för ifrågavarande befattningar väl kvalificerade aspiranter kunna stå att påräkna. Sålunda visade erfarenheten, att det hittills vore framförallt seminariernas lärare, rektorerna vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor samt överlärare vid folkskolorna, som för rekryteringen av folkskolinspektörstjänsterna ifrågakomma. Det vore oundgängligen nödvändigt, att avlöningsbeloppen sattes så högt, att det jämväl i framtiden skulle bli möjligt att för befattningarna kunna förvärva dugande krafter. Därest lönebeloppen skulle fastställas i enlighet med det föreliggande kommittéförslaget, skulle varje utsikt härtill bli utesluten.

Folkskoleöverstyrelsen har med hänvisning till nyssnämnda omständighet föreslagit, att lönebeloppen böra fastställas i enlighet med de för seminariernas och läroverkens lektorer gällande belopp och sålunda utgöra

5,800 kronor, därav 1,900 kronor tjänstgöringspenningar, vartill kunna komma två ålderstillägg vardera å 500 kronor. För vikarierande folkskolinspektör skulle avlöningen som regel utgöra 4,800 kronor. I detta sammanhang torde även böra erinras därom, att de kommunala folkskolinspektörerna avlönas med vida högre belopp än som nu av Kungl. Maj:t ifrågasatts och jämväl högre än som av folkskolöverstyrelsen föreslagits. Enligt tillgängliga uppgifter utgår begynnelseavlöningen för kommunal folkskolinspektör, dyrtidstillägg oberäknat, endast i 2 av 21 städer med mindre belopp än 6,000 kronor. I 18 städer växlar det mellan 6,000 och 9,000 kronor. Slutavlöningen, dyrtidstillägg oberäknat, växlar mellan 7,000 och 7,500 kronor i fem städer, mellan 8,000 och 8,900 i 6 städer och mellan 9,000 och 9,500 i 9 städer.

Det torde här icke behöva särskilt framhållas, att det för landets folkundervisning är av ytterlig vikt, att för nu ifrågavarande befattningar pedagogiskt och organisatoriskt framstående och väl skolade krafter stå till förfogande. I betraktande av de löneförmåner, som numera tillkomma lärarpersonalen vid olika undervisningsanstalter samt av det synnerligen ansträngande arbete, som påvilar folkskolinspektörerna, lär det komma att möta betydande svårigheter att i framtiden på ett tillfredsställande sätt rekrytera befattningarna ifråga. Under dessa omständigheter synes det mig maktpåliggande, att riksdagen utmäter lönebeloppen i enlighet med folkskolöverstyrelsens förslag, för vilket föredragande departementschefen vitsordat, att »vägande skäl» blivit anförda. Till stöd för sitt avvikande från detsamma har departementschefen uteslutande åberopat statsfinansiella hänsyn. Emellertid bör det uppmärksammas, att den merkostnad, som en löneroglering i enlighet med folkskolöverstyrelsens förslag skulle medföra, inkränker sig till det jämförelsevis blygsamma beloppet av 26,000 kronor och därför i betraktande av den stora vikt, som föreliggande angelägenhet äger, icke torde böra få tillmätas avgörande betydelse.

Under hänvisning till vad ovan anförts, får jag hemställa,

att riksdagen, med ändring av vad Kungl. Maj:t i detta hänseende föreslagit, ville *dels* besluta, att avlöningen till folkskolinspektör skall från och med år 1920 utgöra 5,800 kronor, därav 3,900 kronor lön och 1,900 kronor tjänstgöringspenningar, vartill kunna komma två ålderstillägg till lönen, vardera å 500 kronor, dock att för folkskolinspektör, som av Kungl.

Maj:t tillsatts genom förordnande på viss tid, lönen skall minskas med 200 kronor;

att arvodet till vikarierande folkskolinspektör skall, där Kungl. Maj:t ej i särskilt fall annorlunda förordnar, utgå med 4,800 kronor; samt

att högsta pensionsunderlaget för folkskolinspektör skall utgöra 4,600 kronor;

dels ock för anställande i ett från 34 till 52 ökat antal inspektionsområden av folkskolinspektörer med ovan angivna avlöningsförmåner och ersättning för expenser samt för bestridande av arvoden åt vikarierande folkskolinspektörer höja det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till avlöning m. m. åt folkskolinspektörer med 214,000 kronor eller från 157,000 kronor till 371,000 kronor.

Stockholm den 21 mars 1919.

Wilhelm Björck.
